

Høringssvar til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om forslag til endringer i sameloven (samelovens språkregler).

Høringssvar fra Romssa Sámi Searvi

Romssa Sámi Searvi /Tromsø sameforening – NSR er et lokallag av Norgga Sámiid Riikkasearvi/Norske Samers Riksforbund (NSR), som er et nasjonalt forbund av samiske foreninger. Romssa Sámi Searvi ble stiftet i 1969 og er dermed en av de eldste sameforeningene i Norge. Foreninga har vært aktiv uavbrutt siden 1969 og har litt over 100 medlemmer.

Romssa Sámi Searvi er i hovedsak positiv til forslaget til endringer i Samelovens språkregler, og ikke minst til at mye av det som ble foreslått i [Hjertespråket](#), er innarbeidet i forslaget. Romssa Sámi Searvi leverte også [høringssvar](#) til denne¹. Vi er positive til at Tana, Nesseby, Kautokeino og Karasjok foreslås som språkutviklingskommuner, slik at det kommer tydeligere fram at språket er i utvikling, og at også disse kommunene står foran språklige utfordringer i takt med samfunnsutviklingen. Det at samisk språk står sterkt og er dagligspråket i disse kommunene, er en viktig støtte for samisk språk i resten av Norge.

I forslaget til endringer blir også bykommuner innlemmet i samisk språkområde, og Tromsø kommune nevnes spesielt. Vi er positive til dette, og også til at man ikke bruker det opprinnelig foreslåtte begrepet *storbykommuner*. Ved å bruke begrepet *bykommuner* vil man kunne ta med også kommuner som ikke karakteriseres som storbyer, som f.eks. Harstad og Narvik. For en del av de litt mindre byene som ligger innenfor et tradisjonelt samisk bosettingsområde, vil det være en vurderingssak om de bør innlemmes som *bykommune* eller *språkvitaliseringskommune*.

I den foreslåtte lovteksten vil bykommune-statusen innebære at kommunen også skal kunngjøre på samisk. Videre står det

Kommuner som søker innlemmelse i det samiske språkområdet som bykommune med særlig ansvar for samiske språk, skal i forbindelse med søknad om innlemmelse, vurdere om kommunens offentlige organer skal gi svar på samisk dersom organet mottar skriftlige eller muntlige henvendelse på samisk.

Vi mener at å gi skriftlig svar på samisk til skriftlige henvendelser på samisk, er et minstekrav, det vil si at vi støtter alternativ 2. Når det gjelder kommuneansattes muntlige språkkompetanse, bør man prioritere spesielle tjenesteområder, se i punktene lenger ned.

¹⁾

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing--nou-201618-hjertespraket--forslag-til-lovverk-tiltak-og-ordninger-for-samiske-sprak/id2523831/?uid=7b7d3e1b-5814-4c17-96ba-db182bee6fcb>

Det er viktig at bykommunene synliggjør samisk språk. Dette er viktig for å øke språkets status, og for at samisktalende skal unngå å måtte bruke norske navn når man henviser til institusjonene muntlig eller skriftlig. Vi foreslår som minstekrav til bykommuner innenfor språkområdet at kommunen

- får et offisielt samisk navn, og at det skal skiltes med navnet
- vedtar offisielle samiske parallellnavn på offentlige institusjoner, som skoler, barnehager osv
- skilter i nye bygg både på samisk og norsk
- tilbyr samiskspråklig helsestasjons- og skolehelsetjeneste, ihvertfall for barn under skolealder og elever i de yngste klassene. Dette er viktig både for å kunne gi råd til foreldre om språkvalg, men også for å kunne vurdere språkutviklinga hos barna.
- tilbyr samiskspråklig klasse i grunnskolen
- tilbyr samisk som 2. språkopplæring i grunnskolen etter sterk modell
- tilbyr plasser i samiskspråklig barnehage med sterk modell til dem som ønsker det, noe som bør lovfestes i barnehageloven

Alle elever i hele Norge bør få styrket opplæringa i samisk kultur og historie, og et minikurs i samisk språk bør inngå i dette, ihvertfall innenfor språkområdet. Erfaringer viser at slike minikurs blir godt mottatt blant elevene, og at elevene blir mer positive til samisk ved at de blir "invitert inn i språket". Dette kan være preventivt mot samehets og rasisme. #doarvaidá!

Det er foreslått en ny paragraf §3-7 om rett til utdanningspermisjon hvor det sies at ansatte i offentlige organ har rett til lønn for å skaffe seg kunnskaper i samisk. Vi foreslår at *å skaffe seg kunnskap i samisk*, endres til *å skaffe seg den nødvendige kompetansen i samisk språk som trenges til oppgavene i arbeidet*.

I §3-14 skrives det at samisk språkkunnskap skal kunne stilles som en ønsket eller nødvendig kvalifikasjon ved ansettelse til stillinger i organet. Denne formuleringen støtter vi. I Tromsø opplever vi spesielt i barnehagesektoren at det er vanskelig å rekruttere førskolelærere med samisk språkkompetanse. Vi vet også at for søkere fra andre steder, er det dyrt å etablere seg i Tromsø. Den ekstra samiske språkkompetansen kommunalt ansatte har i stillinger hvor det er bruk for kompetansen, bør kompenseres lønnsmessig, noe som igjen kan gjøre det lettere å rekruttere.

Romssa Sámi Searvi ser fram til at de nye språkreglene settes i kraft og gleder oss til at Tromsø får status som bykommune med spesielt ansvar for samisk språk.

Romssa Sámi Searvi / Tromsø Sameforening - NSR, 15. november 2021

Kontaktperson: Hilde Pedersen, telefon 98039605

post@tromsosameforening.no / [facebook](#) / [hjemmeside](#)